

VASÁRNAP

**POLITIKAI, TÁRSADALMI ÉS MEZŐGAZDASÁGI
KÉPES HETILAP**

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Budapest, VI., Ó-utca 10. sz.
Telefonszámok: 42—49, 198—04.

**MEGJELENIK
MINDEN
VASÁRNAP**

Előfizetési árak: Egész évre 7200 K.
Félévre 3600 K. Negyedévre 1800 K.
Egyes szám ára — — 200 korona.

Budapest, 1923.

IV. évfolyam, 42. szám.

Vasárnap, október 21.

A föld védelme.

(—y.) A magyar földművestársadalomnak egy derék kiváló tagja, aki a Földbirtokrendező Bizottság működésében is résztvett, név szerint *Kukla Béni* megfigyelésre méltó gondolatokat vet fel hozzánk intézett levelében. Elmondja, hogy van nálunk állatvédelem, vadvédelem, erdővédelem, gyümölcsfavédelem meg a többi, csak a nemzet legfőbb értékét: a földet nem védem az abból a szempontból, hogy az hanyag vagy oktalan kezelés miatt el ne veszítse termelőképességét. Sőt még az adópolitika is azt terheli legjobban, aki legtöbbet tud kitermelni a földjéből, noha az volna az igazságos, ha a rosszul és keveset termelő gazdát büntetnék. A levél gondolatmenete odavezet, hogy büntetéssel is megsúlyozott kényszerrel kellene az embereket arra szorítani, hogy földjüket tisztán tartsák és észszerűen műveljék.

A gondolat nem egészen új. Kinában, ahol hosszú időn át hagyományos szokás szerint a császár minden esztendőben egyszer kezébe vette az eke szarvát, huszonöt botot vertek a hanyag gazdára, mert úgy gondolkodtak, hogy aki a földben rejtőző természeti kincseket nem jól értékesíti az emberiség javára, az bűnösen sérti a közérdeket és a föld birtoklására nem méltó.

A szocialisták, akik a földet tudvalevően köztulajdonnak kívánják tekinteni, addig is, míg a magántulajdon fennáll, olyan nagy adót akarnának kivetni a telkekre, amelynek nyomasztó súlya miatt a hanyag és rossz gazda nem tarthatja meg földjét s általában mindenki arra kényszerül, hogy a földet a jövedelmező termelés érdekében okszerűen hasznosítsa. Így képzelték az átmenetet a termőföldnek a köztulajdon számára való végső kisajátításához.

A cseh birtokpolitikának egyik sarkpontja az, hogy elsősorban a rosszul gazdálkodókat vetik

Képek a szolnoki nagygyűlésről.

Balról: Bethlen István gróf miniszterelnök fogadtatása a vasuti állomáson. — *Jobbról:* (balról jobbra) Ángyán Béla sajtófőnök, Bethlen István gróf, Almássy Sándor szolnokmegyei főispán, Petrisevich Horváth Emil államtitkár.

ki a birtokukból (itt természetesen a magyar birtokosokra kell gondolni) és csak azt kimélik, aki jeles terméseredményekkel számol be. Itt is érvényesül tehát az a szociálista felfogás, amely a földet a szorosán vett magántulajdonból eltolja és közelebb viszi a köztulajdon fogalmához.

Bizonyos mértékig a mi földreformtörvényünk is magáévá tette ezt a felfogást, mert a házilag és jól kezelt birtokokat lehetőleg kiméli szemben a rosszul kezelt vagy haszonbérletben levő birtokokkal, tehát a földtulajdont a közérdek szempontjából nézi. Sőt a most betervezett novellajavaslat rendelkezései szerint ki lehet mozdítani birtokából azt a földhöz juttatottat, aki elmulasztja a föld előírt gondos művelését. Mindezekben mi tagadhatatlanul közeledünk ahhoz az eszméirányhoz, amely szükségesnek látja a magántulajdonnak közérdekből való korlátozását.

Mi a magántulajdon elvének meggyengítését és áttörését aggodalommal figyeljük és nem lelkesítenek bennünket a kényszergazdálkodás rendszabályai sem, mert egész jogrendünk a tulajdonjog szentségének és a termelőmunka szabadságának elvén épült fel s ha ebből az épületből egy-egy tégladarabot kivesznek, lassacskán összedőlhet az egész alkotmány.

A magánjogot tiszteletben kell tartani a földreformban is, ami úgy értendő, hogy a föld- és háztulajdonost csak birói úton és a kisajátítási elvnek megfelelő teljes kártérítés ellenében lehet kimozdítani birtokából. Ha a jogbiztonság egyszer megdől, akkor azok sem érezhetik a földet szilárdan a talpuk alatt, akik most jutnak hozzá. Már pedig azt kell akarnunk, hogy a földhözjuttatás ne tréfa legyen, hanem komoly valóság.

A gazdálkodás javítását sem a kényszer útján képzeljük el. Meg lehet ezt csinálni sokkal eredményesebben a szakoktatás fejlesztése és a népies gazdálkodás támogatása révén. Minden kisgazda szívesen megteszi azt, amiből hasznot lát, kényszer nélkül is, ha a szükséges módokra rávezetik; enélkül pedig a kényszernek sincs foganatja.

A közérdek csakugyan szenved a hanyag és tudatlan emberek rossz gazdálkodása miatt, de a szabad verseny enyhíti a bajt, mert az erők szabad mérkőzésében a mezőgazdaság terén is csak a szorgalmas, jó gazda érvényesülhet, míg a hanyag és rossz gazda talpa alól hamarosan kicsuszik a föld és olyannak a birtokába kerül, aki jobb hasznát tudja venni. A jövedelmező gazdálkodáshoz fűződő egyéni érdek olyan hatalmas rugó, amelynél hatékonyabbat semmiféle kényszerrendszabállyal nem lehet beállítani a gazdasági élet gépezetébe.

Mi hát a jog és a szabadság tiszteletének alapján állunk. Sokszor nagy ára van ennek, de megéri, mert a nemzeti életnek mégis csak a jog és a szabadság a legértékesebb védendő értékei.

Budapest, október 20.

A kenyér ára — ezer millió. Akik Magyarországon azútal látják a szegény embereket, hogy a kenyér ára ezer korona, bizonyára nem beszélnek róla, hogy a leggyőzött államok közül még Magyarországon aránylag a legkisebb a drágaság s ez azoknak az érdeme, akik ebben az országban becsületesen dolgoznak s azoké, akik az ország ügyeit évek óta rendben és higgadtan vezetik. Németországban a pénz teljes elértéktelenedése folytán ma már óriási a drágaság. A hatalmas német birodalomban ezer millió márkába kerül egy kiló kenyér, mikor ezeket a sorokat írjuk. Hogy mi lesz az ára, mikor olvasóink kezébe kerül újságunk, azt csak a jó Ég tudja megmondani, mert óráról-órára emelkednek az árak. Ebből okuljon a józan magyar nép. Ne üljön föl azoknak, akik fölforgatásra tüzelik. Németországban a szocialisták kormányoznak s ép ezért jutott idáig a valamikor nagy nemzet. A forrongás állandósult s a társadalmi osztályok és pártok utcai verekedésekben keresik a kibontakozást, holott ép ez a zűrzavar és izgatás viszi az országot a pusztulásba. Vigyázzunk, ne hallgassunk a fölforgatókra, bárhonnán jönnek, mert a fölfordulás bennünket is romlásba dönt!

*

«Sok az adó!» — hangzik a panasz mostanában, hogy az adókövetés és adófizetés idejét éljük. Úgy is van, hogy vannak gazdák, akik aránylag sokat fizetnek, mert 1921-ben nem szólták fel az akkor magasan kivetett adó ellen. Ezeknek a panaszait méltányosnak tartjuk s magunk is szeretnénk, ha a pénzügyi hatóságok orvosolnák azokat. Általánosságban az adók elleni agitációval csinálni kell banni. Kevés vigasztalás uryn az adót fizetőnek, de mégis úgy van, hogy szímelni kell vele, hogy elvesztettük a háborút, tönkretettük a forradalmak és Csonkamagyarország lettünk. Bele kell törődnünk az adókba, mert ha nem fizetünk magunktól, a helyzet kényszerít majd rá bennünket. Az államnak takarékoskodnia kell; el is bocsátja ötdrészét a tisztviselőinek és sok hivatalt szüntetnek be. De még így is sok a hiány a költségvetésben, mert kevés a bevétel. Addig pedig a pénzünk sem jön rendbe, míg az államháztartás rendben nincs. Aztán nézzünk csak szét: még a győztes államokban is több adót fizetnek, mint nálunk. Egy felvidéki gazda írja, hogy neki Csehszlovákiában és Csonkamagyarországban is van birtoka, és pedig egyforma nagyságú. A csehszlovákiai birtoka után ott négyszer annyi adót fizet, mint csonkamagyarországi birtoka után a magyar államnak. Ez a dolog alkalmas arra, hogy gondolkodásra készítsen bennünket. Áldozat nélkül nem lehet rendbe hozni állami életünket!

A nemes hazafiasságnál nem ismerem magasabbat; mert aki hű marad fajához szerencsétlenségében is, abban az összes polgári erények megvannak, kivirágognak s ezek azok az erények, amelyek az embert félistenné teszik.

(Széchenyi.)

MI HIR (A POLITIKÁBAN?)

Bethlen István gróf miniszterelnök, Nagy Emil pénzügyminiszter, Vass József népjóléti miniszter, Koszó István, Petri Pál és Petrichevich Horváth Emil államtitkárok, Mayer László, a kiskispesti elnöke, Almássy László ügyvezető alelnök és negyven kiskispesti képviselő kíséretében részt vett a szolnoki megyei kiskispesti alakuló nagygyűlésén. A miniszterelnök visszatérése óta a külföldről Szolnokon jelent meg először a nyilvánosság előtt és egy órás beszédében nyilatkozott az időszerű kérdésekről. *A külföldi kölcsön érdekében az egész magyar társadalom támogatását kérte.* Kárhóztatta a szélsőséges irányzatok követőit és reámutatott arra a nehéz küzdelemre, amelyet a kormány és a kiskispesti párt a jobboldali és a baloldali szélsőség ellen folytat. A miniszterelnök hangoztatta, hogy minden visszaélést, minden olyan törekvést, amely a magyar gazdasági életet kizárólag a nagybankok uralma alá akarná hajtani, elítél a multban, elítél most és ellene fog küzdeni mindig és minden körülmények között.

A korona romlásának véleménye szerint az az oka, hogy el lettünk vágva az európai hitel vérkeringésétől és igénybevételétől. Külföldi hitel nélkül nem érünk célt. *Ha a kormány és az állam hitelhez jut, abban az esetben a magántőkék is a külföldről bejönnek és megtermékenyítik a magyar közgazdasági életet.*

Bethlen István gróf szolnoki beszédében bejelentette, hogy

a külföldi kölcsön érdekében megkezdett tárgyalások során jó úton vagyunk

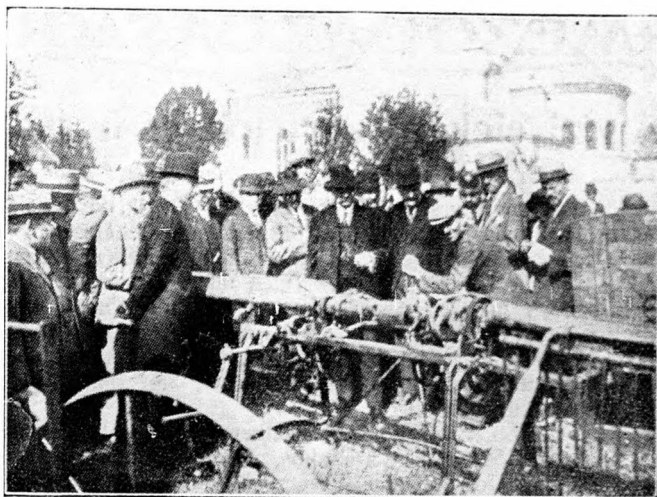
és hogyha akár a bel-, akár a külpolitika terén nem fordulnak elő zavaró incidensek, siker fogja koronázni működésünket.

Gömbös Gyula azt mondta, hogy 600 millió aranykorona nem nagy összeg. Gömbös téved, mert ez a mai értékben 2400 milliárd papiroskoronát tesz ki, vagyis 220 ezer vagon, azaz 22 milliárd métermázsás búzát, olyan mennyiséget, amely Magyarországon jó években sem terem meg, rossz esztendőben pedig két év alatt sem.

A «Falu» Országos Szövetség dombóvári kiállításának megnyitása.

1. A dombóvári főszolgabíró. 2. Bodor Antal dr. A «Falu» Szövetség igazgatója, a kiállítás rendezője. 3. Vinekker János igazgató-tanító, a kiállítás igazgatója.

Kötélfonógép a kaposvári kiállításon.

Egy helybeli kisiparos készítménye.

A miniszterelnök beszédjében megjelölte a parlament őszi munkarendjét és bejelentette, hogy a nemzetgyűlés munkaképességének a biztosítására immár *elkerülhetetlenül szükséges a házszabályok módosítása.*

Szolnok város ünnepélyes fogadtatást rendezett a miniszterelnök tiszteletére és a nagygyűlésen résztvettek az összes megyei választókerületek küldöttei; továbbá Hajdu, Bihar, Békés és Csongrád vármegyék nagyobb küldöttsége a főispánok vezetésével. Szolnokon Almássy Sándor főispán volt az igen kedves házigazda.

*

A kiskispesti legutóbb tartott értekezletén *általánosságban elfogadta*

a földreformnovella javaslatát.

A párt most sorozatos értekezleten szakaszonként tárgyalja a novellát.

A nemzetgyűlés október 15-én egyhónapi szünet után ismét ülést tartott. Bethlen István gróf a Házban is nyilatkozott *külföldi tanácskozásainak eredményéről. Az elnök javaslatára*

a Ház bizonytalan időre elnapolta üléseit,

de szünet idején az egyes bizottságok ülésnek és megkezdik a földreformnovella tárgyalását is. A nemzetgyűlés előreláthatóan *november első felében tartja legközelebbi ülését.*

Harangrendelők figyelmébe. Az Ecclesia Harangművek név alatt országszerte ismeretes és a keresztény egyházak által alapított öntőde, mint értesülünk nagyobb mennyiségű fémot vásárolt és így abban a helyzetben van, hogy a megrendeléstől számított hat héten belül szállítja egész Középeurópában legjobb minőségű harangjait. Az egyházak jelenleg természetben szállított búzával fizetik a harangokat. Az Ecclesia Harangművek harangjai ideális végsúlyknál fogva végösszegekben a legolcsóbbak. A minőséget illetőleg pedig a rendelő egyházak elismerő levelei százával tanuskodnak. A vállalat másfél év alatt 1000 harangot öntött. Legutóbb a nagyhalászi ref. egyház részére szállított egy 10 mázsás harangot, melyről Rácz Géza ref. lelkész a következőket írja: «Ecclesia Harangművek R.-T. Budapest. Örömmel értesítjük, hogy a nagyhalászi ref. egyház részére szállított E hangú 10 mázsás új harang várakozásunknak minden tekintetben megfelelt. Gyönyörűen zengő, mely érces hangjával már felavatásakor bámulatra ragadta az ez alkalomra összegyűlt ünneplő közönséget; az azóta eltelt idő alatt tett megfigyelésünk eredményeként bátran kijelenthetjük, hogy a «Harangművek R.-T.» e remekművével úgy az egyháztagok, mint a vezetőség osztatlan elismerését érdemelte ki. Nagyhalász, 1923 szept. 29. Rácz Géza s. k. ref. lelkész».

+MEZŐGAZDASÁG+

A vízi cickány kártétele és irtása.

Irta: Keller Oszkár dr.

A vízi cickány színe nyáron és télen változik. Hátoldala fekete, hasoldala fehér, ajka, lába és farka elül fehéres, vagy barnásfehér. Fehér mellén és farkának alsó fehér részén sokszor fekete foltok láthatók. Télen fekete hátoldala sötétebb színű, mint nyáron. Bundája igen finom és tömött, úgy hogy azon a víz át nem hatol, hanem leperog róla. Lábai-nak mindkét oldalán úszószőrök található, amelyeket úszás közben szétteríthet, vagy összebb vonhat, ami által úszása nagyban befolyásolható.

Leginkább a hegyvidékek vizeiben tartózkodik. Szereti a hegyes, erdős vidékek homokos, kavicsos medrű, tiszta vizű patakjait, folyóit, amelyeket rétek, kertek vesznek körül, ezenkívül a szintén tiszta vizű erősen békalencsés tavakat is. Sokszor található azonban kazlak, boglyák alatt, szántóföldeken, pajtákban, szérűskertekben. Lakását közel a vízhez készíti oly módon, hogy a járatok közül egyik a vízhez nyílik, a többiek pedig a szabadba. Sokszor az egér- és pocoktúrásokat is felhasználja lakásul.

Nyugodt, csendes helyeken egész nap mozog, kitűnően úszik s ilyenkor testét ellapítja. Úszás közben, ha valami veszélyt fenyegeti, azonnal abbahagyja az úszást és a víz alá bukik, ahol azonban csak rövid ideig marad. Leginkább a víz felszínén úszkál és pedig nemcsak a partok mentén, hanem a folyó, a tó közepén is. Párosodáskor a hím éles cincogás között üldözi a nőtényt. Földalatti lakása járatainak egyik tágultabb részében száraz fűből, mohából vackot készít és május közepén 6—10 csupasz kölyket fiadzik.

A vízi cickány tápláléka rovarokból, apró puhatestű állatokból, rákokból, férgekől, halakból, halikrából áll. Megfogja ezenkívül a gyíkokat, békát, sőt az apróbb emlősöket és madarakat is, az utóbbiak közül leginkább azokat, amelyek a vizek közelében tartózkodnak. A kisebb testű és fiatal halakat megtámadja és felfalja, a nagyobbaknak és idősebbeknek pedig szeméit és agyvelejét eszi csak meg, sőt kikezdi az oldalát is. Sok kárt tesz a halikrában, amely legkedvesebb csemegéje.

Irtani a halászatra valóban kártékony állatkát oly módon lehet, hogy strichnint halikrával jól összekeverünk és ezt tesszük ki csalétekül azokra a helyekre, ahol leginkább mozog, vagy pedig valami kisebb testű hal hasüregébe tesszük a strichnint és az ilymódon megmérgezett halat használjuk fel csalétekül. Irtható még Lane-féle csapóvassal is, melyet a halgazdaságra szintén káros jégmadár (Alcedo ispida L.) fogására is használják. Ezen fogókészülék két összecsapható vaskeretből áll, amelyeknek kifeszítésére egy villaszerű vas szolgál. Használat előtt a vasból készült villát kis fával rögzítjük, ami által a két összecsapható vaskeret szét húzódik. A csapóvasat a cickányok járataihoz közel kell felállítani és jól elrejtteni.

A gyorsfejlődő húsmerinók.

Irta: Schandl József dr.

A gyorsfejlődő húsmerinókat sokszor merino precose név alatt emlegetik. Precose annyit jelent, mint gyorsfejlődő. Az olyan fajtákra illik tehát e jelző, melyeknek ivadékaik jó táplálás mellett rövid idő alatt felépítik testüket, fejlődésük közben rohamosan súlyosbodnak s így korábban levághatók, vagy tenyésztésbe vehetők.

A gyorsfejlődésben kétségtelenül nagy gazdasági előny rejlik, mert hiszen kevesebb ideig kell ápolni, takarmányozni, kevesebb ideig kell az esetleges megbetegedés, elhullás veszélyét viselni az olyan állatnál, mely korábban packépes, de nagy hasznot jelent a tőkeszegény gazdavidágban ama

körülmény is, hogy az állatba beleetett takarmány árát félannyi idő múlva már megkapja a gazda pénzben, mert korábban eladhatja, mint a lassan fejlődő s így a piacra később vihető jószágot.

Ilyen megfontolások vitték a francia s újabban a német gazdákat arra, hogy a merinó-birkák közül kiválogassák a leggyorsabb fejlődésre hajlamos törzseket s ezeknek ivadékaikat jól táplálják. Ezen eszközökkel sikerült a franciáknak s a németeknek oly merinófajtákat kitenyészteni, melyek egy éves korukban már 50—60 kg.-ot nyomnak, teljes fejlettségükben pedig a kosok az egy métermázsát is felülhaladják.

A merinóknak ily irányban való kitenyésztsége Franciaországban indult meg. Franciaország eredetileg is tömege-sebb merinókat kapott Spanyolországból, másrészt az észak-franciaországi buja legelőik lehetővé tették a bő takarmányozást. Ezért Franciaország már a múlt század 60-as éveiben kifogástalan húsformákkal bíró, gyorsfejlődésű, nagy élő-súlyú merinókkal dicsekedhetett. A németek figyelmét a francia siker korán felkeltette. Ok is a nagytestű merinó-birkáikat kezdték jobban takarmányozni és csepegtettek beléjük francia húsmerinó vért. A tenyészirány hozzánt is eljutott s ma már több magyar gazdaság nevel teljes siker-rel «merino precose»-okat.

E fajtába tartozó anyák 60—75 kg., a kosok 90—120 kg. súlyt érnek el. A gyors fejlődést mi sem igazolja jobban, mint a jobb német juhászatokból származó adatok, melyek szerint a négy hónapos bárányok már 40—45 kg., az éves jerkék 50—60—80 kg., az éves kosok pedig 80—90—100 kg. élő-súlyt is elérhetnek.

Külsejükön feltűnő, hogy a kosok is nagyon sokszor szarvatlanok és hogy a fej mellső részén és a lábakon gypajú nem nő. Egyébként a széles, mély és hosszú törzset aránylag rövid végtagok hordozzák s a rövid, vastag nyakra kicsi fej van illesztve. A bőrön ráncok alig mutatkoznak.

Egy kifejlődött birkáról évente 4—5 kg. gypajút nyirnak. A gypajú nem valami finom, de azért jól nyujtható, kellő erősségű, miért is fésűs-fonal készítésére nagyon meg-felelő.

Húsa nem gazdag fagygyúban, miért is kedvelik az oly egyének is, kik az angol birkák fagygyúval bőven átszótt húsát elfogyasztani vonakodnak. Nálunk a birkahús nem kedvelt, ezért piaca korlátolt lesz. Franciaországban a leg-nagyobb inyencek is vásárolják a hizott ürücombót és bordát.

Tenyésztsége nálunk oly vidéken indokolt, hol a 3—4 hónapos hizott pecsenyebárányoknak megfelelő piaca van és ahol a bő takarmányozáshoz jó, buja legelők és elegendő abrakfélék állanak a tenyésztő rendelkezésére. Itt is célszerű azonban a gypajúminőséget el nem hanyagolni.

Mire kell ügyelni a teleteltőtavaknál? Ősszel halássza le a gazda nemcsak a háromnyaras pontyokat, de a növendéktavakban volt egy- és kétnyarasokat is. A hároméves halak vagy a teleteltőkbe kerülnek, vagy a piacra, az egy- és kétévesek mindig a teleteltőkbe. A teleteltők nagysága 100 mázsa 3 éves ponty eltartására 20 m. hosszú, 5 m. széles és 1-70 m. mély kell, hogy legyen, mert a halak télen át nyugalomban vannak és nem is táplálkoznak. Ennek dacára a tél folyamán csak 5—8 százalék a súlyvesztés-gük, amit azonban tavasszal csakhamar kipótolnak. A teleteltőket a tél folyamán figyelemmel kell kísérni egyrészt a lopások megakadályozása végett, másrészt ha a halaknak valami bajuk esik, így rögtön észrevehetjük s védekezhetünk ellene. Télen a leggyakoribb veszedelem a *levegőhiány*. Ha a teleteltő befagy, jó, ha léket vágunk a jégen, mert a halakat a léken keresztül könnyen szemmel tudjuk tartani. Amint a levegő valami okból kevesebb lett, a léknél megjelennek a vizipoloskák, ha a levegőhiány növekedik, a halak szájukat a vízből kidugva «pipálnak». A baj ekkor már elég nagy, de a segítség még nem késő. Ha azonban a léknél már a csiborok jelentkeznek, az állomány pusztulásnak van kitéve. A levegőhiány ellen már a teleteltő készítésénél figyelem-mel kell lenni és a vizet eséssel, zuhogóval kell idevezetni, hogy az elég nagy felületen érintkezzék levegővel s abból sokat tudjon magába venni.

A vörösborkészítés főbb szabályai. 1. Legyen a szőlő teljesen érett és romlatlan, mert a túlérett és rothadt szemek rontják a bor színét és a bort törésre hajlandóvá teszik. 2. A vörösborkészítésre szánt szőlőt *mindenkor le kell bogyózni.* A csutkátlán szőlő mindig sötétebb színű és jobb bort szolgáltat. 3. A vörösbort mindig magasabb hőmérsékletnél kell erjeszteni, mint a fehérbort, mert ez esetben színe sokkal sötétebb lesz s az erjedés is élénkebb s hamarabb teljes befejezést nyer. Minden új erjedés a bor színét rontja. 4. Az erjedés által a folyadék felszínére hozott lörköly a levegővel ne érintkezze, tehát állandóan musttal legyen fődve, mert másképp a bor megtörik, színanyagot veszít és könnyen ecetes lesz. Ezért legjobban a mustot aláméríthető ráccsal és fedéllel ellátott kálicokban erjeszteni, amelyeket kotyogóval is ellátunk. 5. A vörösbort, *minélty a zajos erjedésen túlment, a törkölyről azonnal le kell fejtetni.*

Az óvantag kártétele. A baromfi egyik legnagyobb ellensége az óvantag, vagy más nevén zszindelytetű, tyúkpoloska, tyúkkullancs s.b. Régi, fából épült ólban mindig megtalálható, baj azonban, hogy nehezen lehet meglátni, mert a fiatalja, amelyik pedig éjjel-nappal, néha 5–7 napig is szívja a baromfi vérért, piszkos szürke s csak vérrrel telve válik vörössé. Az öregje csak éjjel szív s akkor is csak néhány percig, azután a tetű, zszindely alá, repedésekbe vonul vissza. Ez a kártevő nemcsak a baromfit, hanem a sertést, sőt az embert is megtámadja, azonkívül nemcsak saját maguk károsak, de a legtöbb állati és emberi ragályos betegségek is terjesztői. Védekezés ellene elég nehéz. Ha régi faólakban tesz kárt, azt legokosabb felégetni, mert sem gyilkos gázok, sem mérgező folyadékok nem használnak ellene. Legjobb volna természetesen, ha a baromfiólakat vasbetonból építenék, vagy esetleg téglából s annak minden legkisebb repedését azonnal kijavítanák.

Néhány szó a nyúlgereszéről. A nyúl gereznája, vagyis prémme feldolgozható része különösen azért értékesíthető szép haszonnal, mert nála értékesebb préme utánzására kiválóan alkalmas. Prémnyerés céljából, épúgy mint húsaért, 7–8 hónapos korában legalkalmasabb vágni a nyulat. Prémjéért erős, tömört, hosszúszerű bundájú nyulat érdemes vágni, a rosszul benőtt bunda nem készíthető ki prémme. A vágás ideje november és február között legyen, mert a téli bunda a legszebb. A gerezna lenyúzás után kiszárítandó. Ez úgy történik, hogy egy deszkalapra szegezzük fel a bundát, vigyázva, hogy ráncok ne képződjenek. Azután a bunda széle levágandó. A húsfeleli oldal felül kell, hogy legyen. Ha a bunda néhány napig már száradt, a rajtamaradt húsdarabocskák valami tompa eszközzel, esetleg kávéskanállal, de sohasem késsel, eltávolítandók. A fejet, lábat nyúzás után rögtön le kell vágni, mert ezek a préme ártalmas káros rovaroknak, élősködőknek fognak tanyául szolgálni. A deszkára kifeszített bundát száraz, szellős helyen tartsuk. Nem szabad a száradást napmeleggel, vagy a kályha melegével siettetni. A jól kiszáradt nyúlgereszna épen olyan szépen eltartható, mint a kicserzett.

TANÁCSADÓ

Kérdés. 1. Kész oltóviaszokat hol szerezhetek be? 2. Görög-tüzet hogyan készítenek? 3. A kiadóhivatalban kapható-e iskolairka? (T. J. előfizető.) — **Felelet.** 1. Magyar Mezőgazdák Szövetsége, Budapest, V., Alkotmány-utca 29. Kisebb mennyiséget leghelyesebb közeli drogeriában beszerezni. 2. Céget csak levélben közlünk. Házilag is készíthető görög-tüzt a következő színekben: Vörösszín: 1 rész likopodium, 1 rész stromciumnitrát, 4 rész tejcukor, 12 rész salétrom. Zöldszín: 9 rész bariumnitrát, 2 rész tejcukor, 4 rész kaliumklorát. Sárgaszín: 1/4 rész nátriumoxolát, 2 1/4 rész sellak, 2 3/4 rész salétrom, 3 3/5 rész kaliumklorát. 3. Kiadóhivatalunk iskolai cikkekkel nem foglalkozik. A «Hangya» ad ki mindenütt használt iskolai füzeteket. Tessék vagy a legközelebbi «Hangya»-hoz, vagy Budapestre a «Hangya» központ-hoz (IX., Bőráros-tér 1. sz.) fordulni.

Kérdés. A földreform során határunkban 250 hold földet osztottak ki, mely ingatlan a földhözjutottak vadászati hasznosításra adtak ki. Van-e jogában az uradalomnak ezt megakadályozni? (Egy előfizető.) — **Felelet.** A földhözjutottnak az ingatlan vadászati hasznosításra adni csak akkor volt joga az 1883:XXIII. t.-c. értelmében, ha mindegyik tulajdonosnak a földje legalább 50 kat. hold és ha a hasznosításra adott terület összesen legalább 200 holdat tesz ki.

Kérdés. 1. Anyósom halála után örökségképen maradt 16 magyar hold nagyságú föld a gyermekek nevére került. A háború alatt apósom három gyermekével együtt 10 magyar hold nagyságú ingatlant szerzett, amelynek tulajdonjoga a három gyermek nevére lett telekkönyvileg bekebelezve, az apósom hasznélvezeti joga azonban nem. A gyermekek most 2000–2000 négyzetögl nagyságú területet kérnek apósomtól kiadni, aki ezen 10 magyar hold ingatlan birtokában van. Jogos-e ez a követelés, vagy sem? 2. Községünkben igen sok vöröshagyma termelt az idén, hova forduljunk értékesítés végett? (B. G.) — **Felelet.** 1. A közölt tényállás szerint a gyermekek követelése jogos. 2. Forduljanak a Német-Magyar Kereskedelmi Részvénytársasághoz (Budapest, IX., Csillag-utca 2), vagy pedig a Pannonia szövetkezethez (Budapest, IV., Múzeum-körút 41.).

Kérdés. Anyósom, aki nálam lakott, ez év február 16-án elhalt. Az ingatlanra vonatkozólag hagyott hátra végrendeletet, abban azonban az ingóságokkal nem rendelkezett. A sógornóm egyes birtokomban lévő ingóságokat kér kiadni. Joga van-e ehhez, vagy sem? (Kaba.) — **Felelet.** Levelében nem mondja meg, hogy

Húsmérinó-kosok.

lefolytatódott-e a hagyatéki eljárás s az ingóságok fel lettek-e véve a hagyatéki leltárba. Joguk szerint, minthogy az öröknyugó az ingóságokkal nem végrendeletet, az ingóságokra törvényes öröklésnek van helye s ezen az alapon a testvérek egyenlő arányban osztozkodnak. Amennyiben sógornője az őt megillető részen feül követel, azt jogosan megtagadhatja.

Kérdés. Fivérem 1915 év március havában eltűnt. Gyermekek nem maradtak utána. Nekem, mint az eltűnt fivérének, jogom van-e az özvegyet a közszerzemény felének használatától eltüntetni? (E. G. Szigetszentmiklós.) — **Felelet.** Az özvegyt mindaddig, míg el nem hal, férjhez nem megy, vagy érdemtelenné nem lesz, megilleti a hasznélvezeti jog a vagyontárgyakra, melyeket tulajdonul nem kap. Önnek tehát nincs joga az özvegyet a közszerzeményből a férjét megillető felerésznek használatától eltüntetni, sőt, mint az öröknyugónak nem lemenő rokona, a hasznélvezet korlátozását sem kérheti.

Kérdés. 5 kilogramm zsiradékhoz mennyi marószóda szükséges a szappankészítésnél? (F. Bodony.) — **Felelet.** 125 dekagramm marószóda. Nem tiszta zsiradékhoz megfelelően több marószódát kell venni.

Figyelmeztetés. A Róth Bank-nak Budapesten, (VI., Vilmos császár-út 45.) alulirott cégtulajdonosa a névcseréből keletkezhető tévedések elkerülése végett közhírré tesz, hogy 1906. évben alapított banküzletem a Róth és Társa V., József-tér 7. szám alatti tőzsdei céggel, mely 1919. évben lett cégjegyzve nem azonos, attól tőkéletesen független és önálló bankcég. A nevezett tőzsdei céggel sem üzleti, sem más vonatkozásban nem állott és nem áll. Budapest, 1923 október 13-án Róth József.

ÉKSZEREKET INGYEN becsül meg!

Eladó arany-, briliáns-, ezüstért óriási árat fizet!

ÉKSZERFÉMHAZ
Alsóerdősor 3. (Rákóczi-út sarok.)

VASÁRNAPTÓL VASÁRNAPIG

Gazdatársadalmi hírek.

Új gazdasági főtanácsosok.

A kormányzó a földművelésügyi miniszter előterjesztésére Oláh Dezső, Andrássovich Géza és Pilisy Géza magyar királyi gazdasági főfelügyelőknek a hazai mezőgazdaság fejlesztése körül szerzett érdemeik elismerésül a magyar királyi gazdasági főtanácsosi címet adományozta.

Háromszázezer hold földet osztott ki eddig a Földbirtokrendező Biróság.

Az Országos Földbirtokrendező Biróság 1922 június 20-án megkezdett működése következtében 1923 október 5-ig 62 115 házhely keletkezett; törpe- és kisbirtokokra felosztott 296 818 katasztrális hold 1058 négyszögöl; ezenfelül kishaszonbérletek alakítására átvétett 345 községben 73.256 katasztrális hold 439 négyszögöl. Ennek az eredménynek a részletezése a következő: Kiadtak házhelyrendezés során 900 községben 33.419 egyén részére 8830 katasztrális hold 1543 négyszögöl területet. Földhözjuttatás végett megváltási eljárás megindítását kérték 3235 községben. A megváltási eljárás lefolytatására az Országos Földbirtokrendező Biróság bírót küldött ki 3165 községre. A megváltást az Országos Földbirtokrendező Biróság kimondotta 820 községben 218.082 katasztrális hold 150 négyszögöl területre. Ebből alakult 201 közös legelő, 82 679 törpe- és kisbirtok, 28.696 házhely. Ezenfelül elővásárlási jogát gyakorolta az Országos Földbirtokrendező Biróság 125 esetben 12.690 katasztrális hold 1554 négyszögöl területre. Továbbá ingatlant eldaraboltak 248 esetben 57.214 katasztrális hold 1011 négyszögöl területtel. Ebből 29.756 katasztrális hold 1032 négyszögöl eldarabolása folytán földhöz jutott 6911 egyén. Az Országos Földbirtokrendező Birósághoz a mai napig összesen 72.105 beadvány érkezett.

Az OMGE közgazdasági szakosztálya a földreformnovellával foglalkozott.

Az elmúlt héten tárgyalta a földreformnovella törvényjavaslatát az Országos Magyar Gazdasági Egyesület közgazdasági szakosztálya, amelynek ülésén a vármegyei gazdasági egyesületek kiküldöttei is résztvettek. Az ülést Hadik János gróf nagyobb beszéddel nyitotta meg. Mindenekelőtt tiltakozott az ellen a beállítás ellen, hogy az OMGE-t a földbirtokreform kérdésében a nagybirtok védelmének egyoldalú szempontjai irányítják. Birálatait mindig az ország nagy szociális és gazdasági érdekeinek szempontjából tette meg. I-mertette a törvényjavaslat sérelmes intézkedéseit, amelyeket elsősorban abból a szempontból kifogásol, hogy nem hogy gyorsítanak, hanem inkább lassítják a földreform végrehajtását. Különös kifogást emel amiatt, hogy a javaslat a kis- és középbirtokosok védelmét csökkenti, hogy a megváltást kiterjeszti házbirtokokra is, hogy az OFB zárt tárgyalásokon, a felek meghallgatása nélkül ítélt súlyos vagyonjogi kérdésekben s hogy a javaslat a teljes hártérítés elvét áttöri. Ott attól, hogy a földreformot politikai kérdéssé tegyék. Nem hangulatok keltésével, hanem tárgyi érvekkel akarja megvívni a csatát. Hadik gróf beszéde után a szakosztály áttért a törvényjavaslat részletes tárgyalására. Buday Barna előadó ismertette a vármegyei gazdasági egyesületeknek a törvényjavaslat egyes szakaszaihoz fűzött észrevételeit s ezek figyelembevételére alapján megállapította azt, hogy milyen módosításokat fog javasolni. A szakosztály munkálatait rövid napok múlva nyilvánosságra hozza és a törvényhozás tagjainak is megküldi.

Kevés az idei méztermés.

A nagy szárazság miatt a méztermés az idén rosszul sikerült, ennek folytán az árak is emelkedtek. Akácméz nincs és az egészen csekély készletek 8800 koronájával kelnek el. A vegyes méz ára nagyban 5300—6200 korona.

Lókviteli vásárok lesznek Szegeden, Sopronban, Veszprémben és Budapesten.

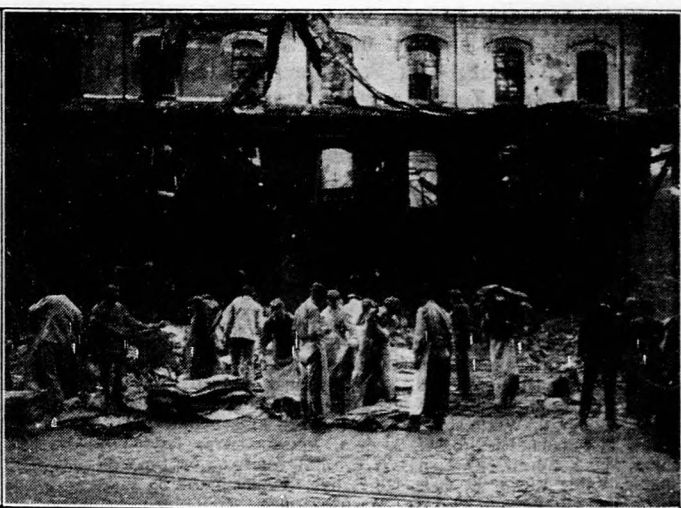
A kormány október 26-tól 27-ig bezárólag Szegeden, valamint november 4-től 6-ig bezárólag Sopronban, november 15-től 17-ig bezárólag Veszprémben, végül november 28-tól 30-ig bezárólag Budapesten az illetékes mezőgazdasági kamarák közreműködésével lókviteli vásárokat fog tartatni. E lókviteli vásárookra számbeli és nembeli korlátozás nélkül felhajtásra kerülhetnek hidegvérű lovak, a melegvérű lovak közül azonban csakis a félvér herétek s a mezőgazdasági bizottság által köztenyészítésre alkalmatlannak talált és köztenyészítési igazolvánnyal el nem látott félvér ménék. A külföldre való elszállítás kizárólag vasúton Székesfehérvár, Szeged, Sopron, Veszprém vagy Jutas állomásokról, illetve Kőbánya alsó pályaudvarról a szakközégek ellenőrzése mellett történhetik. A fentjelzett napokon rendezett lókviteli vásárokról kivitelre kerülő lovak után az alábbi megállapított kviteli illetéket kell fizetni: Félvér ló után darabonként 70 000 koronát, hidegvérű ló után darabonként 50 000 koronát. A fenti feltételeknek megfelelő kivitelre szánt lovak a megjelölt vasutállomásokról az előírt kviteli és egyéb illetékek kifizetése után kviteli engedély és szállítási igazolvány nélkül kerülhetnek kivitelre.

A sárvári mezőgazdasági tejipari szakiskola ismeretése.

A földművelésügyi minisztérium a sárvári tejgazdasági szakiskolát mezőgazdasági tejipari szakiskolává szervezte át. Az új tejipari szakiskola a f. év őszén nyílik meg, a pályázati hirdetményt mostanában tette közzé a szakiskola igazgatósága. Szükségesnek tartjuk, hogy az új tejipari szakiskola szervezetét röviden megismertessük olvasóinkkal, mert az a kívánságunk, hogy minél több derék, intelligens magyar ifjú kapjon kedvet a tejipari pályára, amely egyike a legszebb és legjövendősebb foglalkozásoknak. A tejipari szakiskola célja és feladata az, hogy a tejnek vajjá váló feldolgozása körébe tartozó általános és különleges szakismeretek elsajátítására alkalmat nyújtson. Aki a szakiskola egyéves tanfolyamát sikeresen elvégzi: vajmesteri képesítést nyer. A sajt-mesteri képesítés az iskola elvégzése után két, illetve három évi állandó gyakorlat kimutatása — a szakiskola egy hónapra terjedő sajt-mesteri ismétlőtanfolyamának hallgatása — és a sajt-mesteri vizsga sikeres letételével szerzhető meg. A tejipari szakiskolába rendes tanulóul azok vehetők fel, akik valamely közép- vagy polgári iskola négy alsó osztályát sikerrel elvégezték és utána a szakiskola által kijelölt valamely tejipari vállalatnál mint tejipari tanoncok egy évi gyakorlatot szereztek. Rendes tanulóul felvehetők továbbá földművelésiskolát jeles eredménnyel végzett ifjak is, akikre nézve az egy évi tejipari gyakorlat nem kötelező. A felvett tanulóik ingyen lakást és teljes ellátást élveznek, ellátásukért azonban némi megtérítést kell fizetniük. A tanév egy évre terjed és két félévre oszlik. A tanítás párhuzamosan elméleti és gyakorlati, mivel az a cél, hogy mindazt, amit a tanulóik elméletben tanulnak, a gyakorlatban végre is tudják hajtani. A gyakorlati oktatást támogatja a szakiskola tejezeme, melyben a tanulóknak a tejátvételétől kezdve vajjá és különböző sajtokká váló feldolgozását, állandó felügyelet és tanítás mellett naponta végezniük kell. Az elméleti tanítás a következő tantárgyakra oszlik: Természettudomány — vegytan — és mikrobiológiai alapismeretek. Tejgazdasági gép- és eszköztan. Számtan és tejgazdasági üzemi számítások. Szövetkezeti és tejgazdasági jogismeretek és közigazgatás. Általános tejgazdaságtan és tejhygiene. Fölözés- és vajgyártás. Sajtgyártás. Tej- és tejtermékvizsgálat. Tejgazdasági üzem-, számvitel- és ügyiránytan. Tejgazdasági építészettan. Általános állattenyésztés. Szarvasmarha-, juh- és sertésenyésztés- és akarmányozás. Gőzgépezés.

A vagyonváltásföldök utáni haszonbér belizelése esedékessé vált.

A vagyonváltásföldökből a föld- és házhelyigénylőknek kiosztott területek után a megváltási ár megállapításáig haszonbért kell fizetni. A pénzügyminiszter most utasítást küldött a pénzügyigazgatóságoknak, hogy a befizetéseket fogadják el. Ha valaki nem tudná kiszámítani, mennyit kell fizetnie, a községi előjáróságnak (városi adóhivatalnak) kötelessége ezt elvégezni s ha helyben állampénztár nincsen, akkor az előjáróságnál be is fizethető.

Képek a Concordia malom égeséről.

Balról: A kiégett lisztkeverő középső része, a malomépület tető nélkül, füstös ablakkal. — *Jobbról:* Az épen maradt anyagok kihordása.

A központi mezőgazdasági munkásjogvédő-iroda minden járási székhelyen megbízottat nevezett ki.

A földművelésügyi miniszter minden városban és járási székhelyen megbízottakat nevezett ki a mezőgazdasági munkásjogvédő-iroda helyi teendőinek az ellátására. A megbízottaknak kötelessége a hozzájuk forduló földmunkásokat és gazdasági cselédeket a szolgálati szerződésekből felmerülő vitás ügyekben ingyenes jogi tanácsadásban részesíteni. Ezért a felektől a megbízottak semmiféle díjat nem követelhetnek. Ez az intézkedés azt a nagy hátrányt akarja kiküszöbölni, mely a tanulatlan embereket a törvény nemtudása miatt lépten-nyomon fenyegeti.

A világ cukortermelése negyven százalékkal kevesebb a békebelinél.

A világ cukortermelése még mindig csak *hatvan százaléka a háború előtti termelésnek*. A német statisztikai hivatal szerint a múlt idényben a világ cukorrépa-termelése 5,3 millió tonna volt. Belgium és Hollandia kivételével, ahol a cukorrépa-termelés húsz százalékkal emelkedett, *valamennyi európai államban a répacukor termelése jelentősen visszaesett*. Legnagyobb mértékben, hetven százalékkal, a kanadai termelés emelkedett. Érdekes, hogy a répacukor-termelés csökkenésével szemben a nádcukor-termelés a háború előtti viszonyokhoz képest körülbelül harminchárom százalékkal emelkedett. Jelentősen emelkedett a nádcukor-termelés Braziliában, ahol az emelkedés a száz százalékot is meghaladja, viszont Japán termelése rendkívüli módon megcsappant, a békebeli termelésnek alig egyötödére esett vissza. Érdekes alakul a cukor fogyasztása. Németország ugyanannyit fogyaszt, mint a háború előtt: fejenként 20 kg.-nál többet. Anglia fogyasztása tíz százalékkal, Belgiumé több mint húsz százalékkal esett vissza. Legnagyobb mértékben Hollandia és Kína fogyasztása emelkedett. A világon legtöbb cukrot fogyaszt Ausztrália, ahol minden emberre 52 kg. elfogyasztott cukor esik. Messze marad mögötte az Európában legtöbbet fogyasztó Dánia (fejenként 46½ kg.). *Magyarország lakosainak fejenkénti évi fogyasztása 9½ kg.*, mögötte a kulturállamok közül csak Spanyolország (8½ kg.), Olaszország (7½ kg.) és Lengyelország (5½ kg.) marad.

A kormányzó a sárospataki kollégiumban. *Horthy* Miklós kormányzó az elmúlt héten *Sárospatakon* járt és részt vett *Bárczy* Miklós főhadnagy vitézi telekbeiktatásán. Majd megtekintette a sárospataki kollégiumot s különösen a kollégium becses könyvtárában időzött hosszabb ideig. A könyvtáros bemutatta a kormányzóknak a főiskola anyakönyvét, amelyben a kormányzó nagypapja, *Horthy* István 1811-ben és édesapja *Horthy* István 1840-ben sajátkezü aláírásukkal ismerik el, mint növendékek, a kollégium törvényeit. A főkönyvtáros egy származási táblát is bemutatott a kormányzóknak, amelyet különféle történeti forrásokból állított össze s amely szerint *Lorántffy* Zsuzsannának, első Rákóczi György

erdélyi fejedelem feleségének nagyanyja: *Horthy* Erzsébet volt. A Rákócziak ereiben tehát *Horthy-vér csörgedezett*. Délben díszebéd volt a kollégiumban. A főispán köszöntötte fel a kormányzót, aki a korai délutáni órákban utazott vissza a fővárosba.

Érdekes lelet a magyaróvári templom mellett. A *magyaróvári* öreg templom környékét rendezés alá fogták. Már napok előtt a föld felszínétől alig 20–30 centiméternyire több szétszórt embersontot találtak. A további földmunkák folytatása közben szintén csekély mélységre a földszínétől elég kiterjedt téglaboltozatokra akadtak. A város intézkedésére felbontották a boltozatok egy részét. A bontás alapján annyi volt megállapítható, hogy *ugyanolyan ósrégi falpillérek állanak e helyen különféle természetű kővekből rakva*, mint amilyenekből a templom legősibb alapfalai épültek. Az egyik szűk boltozatban *rengeteg embersont tárult fel*. A csontok között feltűnő nagy lábszárcsontok és hatalmas férfikoponyák mellett női és gyermekcsontokat és koponyákat is meg lehet különböztetni, sőt egy oldalt eső helyen egészen átégetett, megszenesedett csontokra is akadtak. A csontokat tudományos vizsgálat alá veszik annak megállapítására, melyik korból származnak.

A XV. katolikus nagygyűlés. Október 7-én kezdődött meg Budapesten a XV. katolikus nagygyűlés, amelyen óriási tömegek vettek részt. A nagygyűlés ünnepélyes *Veni Sancte*val kezdődött a Bazilikában, amelyet *Csernoch* János hercegprímás celebrált. Az első napi megnyitó nagygyűlés a Vigadó nagytermében volt. A püspöki kar, az egyházi élet kiválóságai, a kormány tagjai, a katolikus politikusok nagy része ott volt ezen az ünnepségen. *Schioppa* Lőrinc pápai követ megnyitó szavai után *Prohászka* Ottokár a lelkek egysúlyáról tartott nagyhatású beszédet. *Albrecht* herceg befejező mondatai után a nagygyűlés Magyarország kormányzójához és a pápa őszentségéhez üdvözlő táviratot küldött. Délután körmenet volt a Bazilika és az Országház között, amelyen közel százezer ember vett részt. Hétfőn eucharisztikus díszgyűlés volt, délután pedig a második nyilvános ülés. Ezt követően a katolikus egyesületek és intézmények tartották meg szakosztályi üléseiket, ezt folytatták kedden délelőtt is. A kedd délutáni harmadik nyilvános díszgyűlésen felolvasták a pápa őszentsége és a kormányzó üdvözlő táviratát, azután pedig a szónoklatok következtek. Az egybegyűlteket nagy érdeklődéssel hallgatták meg *Schandl* Károly államtitkár előadását a falusi és a tanyai hitéletéről. A katolikus nagygyűlést a hercegprímás zárta be méltatva az elhangzott beszédek s mélyeséges hitre intve a katolikus társadalmat. Este szentségimádás volt, amivel a XV. katolikus nagygyűlés be is fejeződött.

Asthmát, tüdőcsúcsburatot, rekedtséget stb. gyógyít: *Asthma* Gyógyintézet, Inhalatórium, Röntgenintézet, Budapest, Andrássy-út 87. sz. Telefon: 123—82.

Vitéli beiktatás Tállyán. Vasárnap folyt le *Tállyán* vitéz *Tállyai* Miklós telekbeiktatási ünnepe, amelyen *Horthy* Miklós kormányzó is megjelent. Az ünnepség díszközgyűléssel kezdődött. *Hevessy* Zoltán ezredes, a vármegyei vitézi szék elnöke, méltatta a vitéz érdemeit, majd *Köhler* Jakab esperes áldotta meg a vitézi telket jelképező rögöket.

Magyar hadifoglyok Moszkvában, akik hazatérésre várnak. A magyar királyi külügyminisztériumhoz érkezett értesítés szerint 1923. július 9-én az alább felsorolt volt magyar hadifoglyok tartózkodtak Moszkvában, várva az alkalmat a hazatérésre: *Bartos* József 30 éves, *Nagyszokoly*, *Galamb* István 27 éves, *Nagy*lak, *Török* Imre 38 éves, *Mako*, *Molnar* József 43 éves, *Orszálas*, *Steiner* Ignác 31 éves, *Mór*, *Horvát* Pál 29 éves, *Nyiregyháza*, *Kovács* Sándor 42 éves, *Fülpöszállás*, *Lovasz* János 30 éves, *Tiszaföldvár*, *Kovács* Sándor 31 éves, *Sashalom*, *Máté* János 20 éves, *Gyümölcsény*, *Lukács* András 23 éves, *Szerencs*, *Borcák* Miklós 40 éves, *Köbánya*, *Varga* István 31 éves, *Kecskemét*, *Nagyvári* Károly 42 éves, *Budapest*, *Szöke* István 28 éves, *Balassagyarmat*, *Szigeti* József 35 éves, *Budapest*, *Herczog* György 27 éves, *Nemesszentandrás*, *Mezei* László 27 éves, *Csongrád*, *Winterstein* Károly 31 éves, *Erzsébetfalva*, *Jako* Lajos 45 éves, *Tiszadada*, *Kiss* József 29 éves, *Erzsébetfalva*, *Katona* Zsuzsa 24 éves, *Makó*, *Keresztény* Tamás 27 éves, *Mezőtarpa*, *Löv* Lipót 34 éves, *Kemence*, *Vajda* Vince 30 éves, *Heresznye*, *Vajda* Mária 32 éves, *Heresznye*, *Ludwig* Ferenc 28 éves, *Mezőkevermes*, *Király* Pál 37 éves, *Galgalyörk*, *Manger* Károly 39 éves, *Budapest*, *Menyhért* István 29 éves, *Jászberény*, *Juhász* István 30 éves, *Pécel*, *Torma* János 31 éves, *Nyul-falu*, *Horvát* Miklós 30 éves, *Eger*, *Árkus* András 28 éves, *Tard*, *Turi* József 30 éves, *Csongrád*, *Virág* Ferenc 45 éves, *Tiszaszalka*, *Icsó* Sándor 43 éves, *Miskolc*, *Szigeti* Ferenc 30 éves, *Alsóváros*, *Etrichurich* Henrik 29 éves, *Győr*, *Varga* Rókus 33 éves, *Csongrád*, *Dimovics* László 27 éves, *Pitvaros*, *Horvát* Árpád 33 éves, *Budapest*, *Tót* János 27 éves, *Miskolc*, *Tót* János 30 éves, *Csongrád*, *Ujvári* György 29 éves, *Mezőkövcsáza*, *Kucsera* István 28 éves, *Kistelek*, *Szabó* József 28 éves, *Királyhegyes*, *Solt* János 21 éves, *Monor*, *Csonka* István 28 éves, *Drávapálfa*, *Szikora* György 33 éves, *Szarvas*, *Ferovics* József 30 éves, *Gulyás* Imre 29 éves, *Debrecen*, *Zsádonyi* Ferenc 40 éves, *Cegléd*, *Simon* István 33 éves, *Ágfalva*, *Zigdics* Mihály 29 éves, *Szekszárd*, *Devecseri* József 38 éves, *Budapest*, *Bihari* Pál 30 éves, *Felvinc*, *Stein* János 35 éves, *Keresztényfalva*, *Fehér* László 32 éves, *Nagykörös*, *Zacsók* Ferenc 27 éves, *Budapest*, *Csik* Pál 29 éves, *Igal*, *Lukács* Béla 29 éves, *Jakóhalma*, *Blum* József 30 éves, *Nagykörös*, *Halász* István 36 éves, *Budapest*, *Laskó* József 29 éves, *Fülpöszállás*, *Lázár* Ferenc 33 éves, *Sárvár*, *Várad* Sándor 33 éves, *Kispest*, *Szilágyi* (Bondár) Albert 30 éves, *Budapest*, *Pritzli* Antal 27 éves, *Zalaegerszeg*, *Kazár* János 26 éves, *Nyiregyháza*, *Lehoczki* Vilmos, *Budapest*, *Kucsó*, *Budapest*. — Miután azonban az állam költségén való hazaszállítás az 1922. évi végével befejezést nyert, az Oroszországban még visszamaradt volt hadifoglyok saját maguk tartoznak hazatérési költségeik fedezéséről gondoskodni. Mivel ezek a hazatérni kívánók volt hadifoglyok a legtöbb esetben nem tudják a hazatéréshez szükséges személyi okmányokat Magyarországon beszerezni és sok esetben a szükséges pénzzel sem rendelkeznek, legcélszerűbb, ha a hozzátartozók az illetékes hazai hatóságoktól a foglyok részére ilyen okmányokat (hazatérési igazolvány, vagy legalább is illetőségi bizonyítvány) beszereznek és esetleges pénzküldeményeikkel együtt (legjobb amerikai vagy angol valutában) a Moszkvába való továbbítás végett a magyar királyi külügyminisztériumhoz juttatják.

Püspöki tanácskozás. *Csernoch* János bibornok-hercegprimás azt az alkalmat, hogy a múlt kedden lezajlott háromnapos katolikus nagygyűlés idején *Csonka*-Magyarország csaknem valamennyi egyházfjedelme a fővárosban tartózkodott, arra használta fel, hogy szerdán délelőtt a budavári hercegprimási palotába szokásos őszi tanácskozásra hívta össze a püspöki kar tagjait. Az elnöklő bibornokhercegprimáson kívül csaknem az összes főpásztorok megjelentek ezen a tanácskozáson. A püspöki konferencia folyó egyházkormányzati ügyekkel foglalkozott és megbeszélte azokat az intézkedéseket, amelyeket néhány legújabb törvény és rendelet tett szükségessé. A püspöki tanácskozás a késő déli órákban ért véget.

Aki túlenyhének találta az ellene hozott ítéletet. *Nepomuczky* Lipót gyári munkás együtt lakott bátyjával, *Róbertr*el, *Komáromi*-uti házukban. Egyfolytán egyedül maradt otthon és ekkor felgyújtotta a házat, amely teljesen leégett. Gyujtogatás büntette címén emelt az ügyészség vádat *Nepomuczky* Lipót ellen, akit a budapesti büntetőbíróvárszéken az annak idején megtartott tárgyaláson a bíróság nyolc évi fegyházbüntetésre ítélte. A törvényszék ítélete ellen a vádlott fellebezést jelentett be, mert azt túlenyhének találta. Fellebezés folytán az ügy a budapesti ítéletábrára került. A tárgyaláson a főügyész helyettes kérte a bizonyítás kiegészítését és a vádlottnak törvényszéki orrossal való megvizsgálását. A tábla ezt elrendelte és a tárgyalást elnapolták.

Minden magyar ember *Ámor* bajuszpedrőt használ. Gyár: Pán Laboratórium IV., Régi posta-utca 2. sz. Budapest.

József Ferenc királyi herceg völegény. *József Ferenc* királyi herceg, *József* királyi herceg idősebbik fia, eljegyezte *Anna*, teljes néven *Anna Monika Pia* hercegnőt, III. *Frigyes* Ágost volt szász király legfiatalabb leányát, aki 1903 május 4-én született. Az eljegyzést *Münchenben* tartották meg, ahová ezért utazott el minap a fiatal királyi herceg anyjával, *Augusta* királyi hercegnővel együtt. *József Ferenc* királyi herceg, a völegény, 1895 március 28-án született *Brünnben*. Az ifjú pár *Frigyes Keresztély* hercegnek *Thurn-Taxis* herceg leányával tartott esküvőjén ismerkedett meg *juniusban*, *Regensburgban*.

Egy családját szerető japán szomorú halála. Mélységes megrendülést idézett elő *New-Yorkban* egy japán halála, aki az egyik felhőkarcoló tizenötödik emeletéről leugrott és szörnyethalt. Búcsúlevelében azzal okolta meg öngyilkosságát, hogy *Tokióból* értesítést kapott, amely szerint a földrengés alkalmával felesége és két kis gyermeke is elpusztult. Családját annyira szerette, hogy elvesztésük után nem tartja érdemesnek tovább élni. Még ugyanazon a napon, amikor a japán öngyilkos lett, újabb távirat jött *Tokióból* a következő szöveggel: «Első jelentés téves. Család egészséges, üdvözlét küld». A távirat már későn jött.

A Concordia-malom égése. Péntekről szombatra virradó éjszaka kigyulladt a *Concordia-malom*. A tűz a lisztkeverő épületszárnyban keletkezett s pillanatok alatt feltartóztatlanul elharapózott. Mire a tűzoltóság teljes felszereléssel a helyszínre érkezett, már lángokban állt a hatemeletes épület és a tűzoltók munkája csak arra szorítkozhatott, hogy megvédjék a malom többi részét az elhamvadástól. A lángokban álló rész a szószoros értelmében leégett, egymásután szakadtak le az emeletek és reggelre a kormos falakon kívül misem maradt ebből az épületrészből. A tüzet hatórai munka után sikerült elfojtani és a tűzoltók ugyancsak bátor önfeláldozó munkát végeztek. A gépeken kívül elégett 160 ezer zsák és 20 vagon liszt, valamint korpa. A kár meghaladja az egymilliárdot. A malom azonban biztosítva volt. Valószínűleg az egyik gépszíj félrecsúszott, szikrát csíhott s ettől lobbant lángra a lisztpor.

Százharminc hazárdjátékost ítélte el az enyingi bíróság. Az enyingi járásbírószágon az elmúlt héten hoztak ítéletet a sídfoki kaszinóban július 28-ika és 29-ike közti éjjelen tettenért hazárdjátékosok fölött. A járásbíró kihallgatta *Róna* Ernő budapesti detektívfelügyelőt, aki több detektívvel a belügyminisztérium utasítására rajtafört a kaszinóban kártyázó kompániára. A vádlottak ügyvédek által azzal védekeztek, hogy unalomból látogattak a kaszinóba. A bíró természetesen nem fogadta el ezt a védekezést, hanem százharminc vádlottat fejenként 100,000 koronára, harminc vádlottat fejenként 60,000 koronára, nyolcvanhárom vádlottat pedig fejenként 40,000 korona pénzbüntetésre ítélte. A bíróság ezenkívül elkobozta a kártyasztalon talált 4,108.500 korona készpénzt.

Levegőbe röpítették a varsói citadellát. Szombaton reggel levegőbe röpült a varsói citadella. A szerencsétlenség óriási méretű, mert a sebesültek száma borzalmasan nagy. Katonai és magánautókon szállították a megsérült áldozatokat a kórházakba. A varsói kórházak zsúfolva vannak. Százötven halottat találtak a romok alatt és mintegy 2500 sebesültet vettek ápolás alá. Az áldozatok nagyrészt munkások és munkások. Katonáság nem volt a citadellában, mert épen hadgyakorlatokat tartott. A robbanás erejétől messze környéken bezúzódtak a házak ablakai s hatalmas kövek repültek messze a robbanás színhelyétől. Varsóban általános az a feltevés, hogy a citadellát a kommunisták röpítették a levegőbe. A varsói rendőrség több katonát őrizetbe vett, akiket a merénnyellett gyanúsít.

Társulás cipővásárlásra. Az egyik newyorki újságban a következő apróhirdetés jelent meg: «Fiatalember, aki a jobb lábát elvesztette a háborúban, szeretne ismeretséget kötni egy gentlemannel, akinek a ballába hiányzik, hogy közösen vásároljanak cipőt, vagy csizmát. Cipőszám 42».

A hazaáruló nem — emigráns. Heves vármegye törvényhatósági bizottságának ülésén *Borhy* György gyöngyösi földbirtokos javaslatot terjesztett elő, melyben azt kívánja, hogy a külföldre szökött hazaárulók: *Károlyi* Mihály, *Jászai* Oszkár stb. az emigráns szót, mely *Rákóczi*t és *Kossuth*ot jelölte meg valamikor, ne használják és minden vagyonuktól megfosztassanak. A bizottság az indítványt egyhangulag elfogadta.

Halmos-tanyát visszakaptuk a románoktól. A szatmár-vármegyei *Barmeni* község határában lévő *Halmos-tanyát* a hozzá tartozó birtokterülettel együtt, amely a gróf *Károlyi* uradalom tulajdona, *Románia az elmúlt héten átadta Magyarországnak*. Adott parancsra a román előőrsök visszavonultak és magyar őrség lépett a helyükbe.

A havasok *Rózsa Sándorja*. *Gyergyói Blénessy* István volt főhadnagy, kolozsvári lakos, miután meghasonlott önmagával és a világgal, elbujdosott otthonról. Az a legenda járja róla, hogy az egyszeri huszárfőhadnagy *rablóvezér* lett. A déceg ifjú, kinek apja dúsgazdag fűrészteleptulajdonos, a havasokba vette magát és mindenféle nemzetiségű hűz főnyi bandát alakított, amely bandának tagjai elegánsan, lakkszímban járnak. Nemcsak az oláh zsandárok, hanem a katonaság is eredmény nélkül hajszolta a vakmerő társaságot, akik a régi magyar világ betyárjaihoz hasonlóan csak a gazdag embert bántják, a szegényeken segítenek.

Rájár a rúd a tőzsdésekre. A hosszú tőzsdei lanyhaság nem egy tőzsdésnek és tőzsdebizománynosnak tőri le a derekát, jobban mondva a vagyonát. De míg a közönség kénytelen sopánkodással beérni, addig a tőzsdeügynökök megbízhatatlan része, abban bizakodva, hogy időközben és hamarosan majd csak jobbra fordul — és a más pénzéhez nyúl. A «hamarosan» azonban nem akar bekövetkezni, a sikkasztó bizománynosok pedig mind számosabban kerülnek a rendőrségre, ahová napról-napra érkeznek följelentések a fizetni nem tudó bizománynosok ellen. A sok följelentett tőzsdeügynök között kiválik *Ernst József*, aki kétmilliárddal károsította meg ügyfeleit. Minthogy nyilvánvaló a bűnösség, a rendőrség őt azonnal letartóztatta, — de már a határon, mert a bizománynos szökni akart.

A márka már meghalt külföldön. A rubelnek társa akadt a német márkában s most közvetlen közelből szemlélhetjük, hogy mi mindent von maga után a pénz teljes elértéktelenedése. A new-yorki és zürichi tőzsdén a márkát már egyáltalán nem is jegyzik. Azt sem lehet hinni, hogy a márka zuhanása már megállt volna, hiszen *Németországban a drágaság óráról-órára nő*. A németek ma már ott tartanak, hogy az ezres és tízezes megszűnt pénzegység lenni, a százezes csak a legolcsóbb beszerzések alapját képezi, a tulajdonképeni fizetési egység pedig — a millió. Az egykor fogalmat jelentő Reichsbank, a birodalmi bank, saját nagy szabású nyomdáján kívül *negyvennégy nagy nyomdával* a szerződtelet az állami bankjegyek előállítására és tizenkét hatalmas papírgyár éjjel-nappali munkája szállítja az ehhez szükséges papírmennyiséget. Mégis egy reggel arra ébredt Németország lakossága, hogy a papírpénz a szó szoros értelmében elfogyott. Az ellenőrzés teljesen lehetetlen. A hamisítások áradata majd csak idővel, a beváltás napján fog kiderülni. Milliósnál kisebb szükségbankjegyek nincsenek forgalomban. Nem is volna érdemes ilyeneket előállítani, mert például egy negyedkiló kolbász a százezer koronás személyre kétmilliósöttszáz ezer márkába kerül. A szállodai szoba naponta tízmillió márkába kerül, kétszáz ezer márká a legolcsóbb szivar. A német tudományos folyóiratok sorra beszüntették megjelenésüket, a könyvtárak és gyűjtemények újabb berendezések helyett eladásra kényszerülnek. Németországban az utolsó koldus is milliárdos és mégis mindenki koldusabb a koldusnál is. A birodalmi kormány úgynevezett «új márkát» hozott forgalomba, amely a harmadik fajta pénzegység a márka és az arany márka mellett. A kormány reméli, hogy az új pénz, az arany márka kiszorítja a márkát.

Amikor a tábornok úr leányának megtetszik a jóképű tisztiszolga. London előkelő társadalmát élénken foglalkoztatja *Witting* Karolának, egy lovassági tábornok leányának házassága. *Witting* Karola ugyanis titokban házasságot kötött apjának tisztiszolgájával, *Davis* Edwarddal, egy földművescsalád haszonhatéves fiával. *Davis* a háború alatt mint őrmester szolgált s a jóképű fiút *Witting* tábornok maga mellé vette tisztiszolgának. A fiú a háború után is ott maradt a tábornoknál. Valószínűnek tartják, hogy az egész Londonban csodált szépségű leány a sétalovaglások alkalmával szeretett bele alacsony származású férjébe. Az elmúlt héten a leány engedélyt kért apjától, hogy vidéki rokonait meglátogathassa s ugyanezzel *Davis* is felmondott gazdájának s a következő órában el is hagyta szolgálati helyét. A szerelmesek egyik közeli falucskában kötötték meg a polgári házasságot. *Davis* a házasság után a faluban vállalt állást. Büszke lévén azoiban házasságára, *hikotyogta kettőjük tiltakát*, amiről *Karola* természetesen nem mert szólni szüleinek, de férje dicsekvése folytán rövidesen szóbeszéd tárgya lett az érdekes házasság. *Witting* Karola apja nem járult hozzá a házassághoz, ez azonban már felbonthatatlan, mivel *Karola* ragaszkodik férjéhez. Megélhetésük biztosítva van, amennyiben a leány anyai ágról több mint százezer font örökséghez jutott s ezt a nagy összeget rövidesen megkapja.

TRÉFÁK

Erőpróba.

- Mi erősebb a legerősebb birkozónál?
- A paplana, mert az alatt két vállra fekszik.

A tőzsdés fia.

- Papa, velem is olyasmi történt, mint veled. A besszel kapcsolatban.
- Hogy-hogy, te himpellér!?
- Ugyanis beszekundáitam.

Eső után köpönyeg.

- Hallotta? A sikkasztó bankárt előzetes letartóztatásba helyezték.
- Hallottam, de ezt a kifejezést, hogy előzetes letartóztatás, nem értem. Ugyanis utólagosan tartóztatták le.

Fából vaskarika.

- Bió:* Vádolt, mi indította magát arra, hogy ezt a ruhát ellopja?
- Vádolt:* Nem akartam olyan rongyos ruhában a tekintetes bíróság elé kerülni...

Célnál vagyunk.

Kajlafüül zsebmetsző kerül a rendőrbíró elé. Nagy meglepetésre, mikor a nevét kérdik, így válaszol:

- Komáromy Ernő.
- Hát az atyját hogy hívták?
- Komáromy Pál.
- Hát a nagyatyját?
- Komáromy Antal.
- És a dédapját?
- Krausz Mór.
- Na végre! — sóhajt fel a vallató.

Gutmann

ÉS TÁRSA

RÁKÓCZI-ÚT 16.

GUTMANN-FÉLE
ELSZAKITHATATLAN
BAKANCSOK
 GAZDASÁGI ÉS GYÁRI ÜZEMEK
 MUNKÁSAI RÉSZÉRE
 PÁRONKINT IS KAPHATÓK.

REJTVÉNYEK

1. Képrejtvény.

(Beküldték: Kún testvérek Abádszalókról.)

2. Belüregjtvény.

E 1000000

(Beküldte: Jenei Sándor Soltról.)

3. Belüregjtvény.

szó szó szó t'tt
szó szó szó t'tt
szó szó szó t'tt

(Beküldte: Szücs Bálint Tiszaburáról.)

A rejtvények helyes megfejtését a megfejtők és nyertesek névsorával 45-ik számunkban közöljük.

A 39-ik számban közölt rejtvények helyes megfejtése:

1. Képrejtvény: **A kassai dómban éjfél utött az óra.**

2. Talány: **Nagyszombat városában minden esztendőben.**

3. Tréfás talány: **Vesszőzött kínai éktelen lármája.**

Megfejtették: Dadi János, Szabó János, Mészáros Péter, Jenei Sándor, Molnár Mancsi, ifj. L. Molnár István, Varga Ferencz, Rákai József, Csányi Béla, ifj. Spisák János, ifj. Bodnár János, Nagy János, Valter Ferenc, Szokol István, Lemle Imre, L. Molnár Pál, Gonda Vince, Raffay Józsefné, Boros Mihály János, Balla Menyhért, Farkas István, Tüzes István, ifj. Erdős János, Lőrinczy Gyula, Sándor István, Molt József, Lustyik Zsuzsa, Dósa Imre.

Jutalomkönyvet nyertek: Lőrinczy Gyula (Decs), Bemle Imre (Bölcske), Mészáros Péter (Vág), Raffay Józsefné (Pereg), Balla Menyhért (Nagyzigánd).

A 40-ik számban közölt rejtvények helyes megfejtését a megfejtők és nyertesek névsorával a jövő heti számunkban közöljük.

VÁSÁR ÉS PIAC

(Fővárosi árak október hó 14-én.)

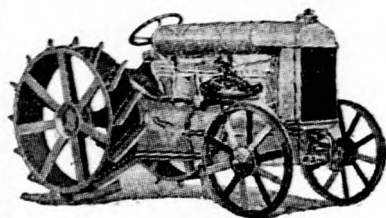
Gabonavásár. Tiszavidéki búza 95.500—96.000, pestmegyei és dunántúli 95.000—95.500, 79 kgr-os tiszavidéki 96.500—97.000, pestmegyei és dunántúli 96.000—96.500, rozs 64.000—64.500, takarmányárpa 63.000—66.000, sörárpa 72.500—77.500, zab 68.000—69.000, tengeri 68.000—70.000, repce 165.000—170.000, köles 77.500—80.000, korpá 37.500—38.000 K métermázsánként.

Ha ingatlant venni vagy eladni óhajt, forduljon bizalommal hozzám: minden előleg nélkül, szorosan a megállapított jutalékért eléri a leggyorsabb lebonyolítást
KISS LAJOS, Budapest, IX., Lónyal-u. 19.

BRILLIÁNSOKAT,
gyöngyöket, régiségeket bárkinél drágábban vesz
Székely Emil Király- Tel.: József 105—35.
u. 51. (Teréz-templom m.)

Dr. Héray Andor

«Orsz. Földbirtokrendező Bíróság» által engedélyezett
Ingatlanforgalmi és üzletértékesítő irodája
Budapest, IX., Rákos-utca 11., földszint 1.
Törv. bej. cég. (Cégvezető: Daniel Nándor.)

FORD HALTENBERGER VILMOS
autorizált képviselője
FORDSON TRACTOR

Petroleum mal. **SZÁNT — HAJT — VONTAT.** Petroleummal.

A legolcsóbb gazdasági erőgép. A világon páratlanul elterjedve.
Elsőrendű referenciák a legnagyobb gazdaságoktól.

Tel. 66—15. Budapest, VI. ker., Nagymező-utca 19. szám. Tel. 66—15.

Vetőmagvak. Lóheremag nagyaránkás, nem tisztítható 420.000—450.000, tisztítható 450.000—500.000, nagyaránkamentes 500.000—600.000, lucernamag nagyaránkás, nem tisztítható 400.000—450.000, tisztítható 450.000—500.000, nagyaránkamentes 500.000—600.000, biborheremag 140—150.000, ősi borsó 70.000—80.000, szöszbüköny 240.000—260.000, mák 320.000—340.000 K métermázsánként.

Takarmány. Rétiszéna elsőrendű ó 36.000—40.000, másodrendű ó 26.000—30.000, harmadrendű csomagolásra 15.000—20.000, nádtakarmány, zöld, száraz 12.000—14.000, muharszéna 40.000—47.000, almazalma 16.000—20.000, zsúpszalma 22.000—25.000 K métermázsánként. — **Műtakarmányiac.** Korpá 420, malomkorpá 490, 8-as 570—620, konkoly 550, répaszelet 500, malátörköly 400, malátacsira 450, olajpogácsa 600, extrahált liszt 300, lótap 200—250 korona.

Tenyészállatok és jármosókrök. Elsőrendű erdélyi prima, tarka jármosókrök 5890—6500, másodrendű tarka jármosókrök 5100—6000, harmadrendű tarka jármosókrök 4500—5500, friss fejős és vemhes tehének 5500—6500, 1 1/2 éves üszök és tinók 3500—4500 K kilogrammonként élő súlyban.

Nyersbőr. Marhabőr 7000—7500, száraz marhabőr 14.000—15.000, borjúbőr fej nélkül 11.500—12.500, száraz borjúbőr fej nélkül 23.000—25.000, sózott ló bőr 90.000—105.000, száraz 60.000—65.000, gypjas juhbőr 6000—6500, báránybőr 4000—5000 K kilogrammonként a vágóhidon átvéve.

Tej és tejtermékek. Teljes tej 1200 K literenként, tömbvaj 16.000, főzővaj 12.000, tehénturó 1600 K, juhturó 7000—7400, juhsajt 8000, emmentáli 16.000—18.000, groji 12.000—14.000, trappista 9000—12.000 K kilogrammonként.

Zöldség és gyümölcs. Sárgarépa 800—1100, petrezselyem 800—1000, zeller 800, kalarábé 300—400, fehér burgonya 240, woltman 300, rózsa 380, tarka bab 1900, fehérbab 2000, lencse 2500, fejeskáposzta 320—400, paradicsom 500—900, vöröshagyma 320, zöldpaprika 400—1100, alma 800—2500, körte 1000—3000, szilva 1600—2000, szőlő 700—2000 K kilogrammonként.

Baromfi és tojás. Csirke párja 9000—24.000, tyúk párja 18.000—30.000, hizott ruca 9000—10.000, hizott liba 9000—10.000, libamáj 5000—30.000, libaszár 17.000 K kilogrammonként. Tojás darabja 450—1500 K.

Bor és szesz. A szüret mindenütt folyamatban van. A nagy eső után a mustok néhány fokkal gyengébbek lettek. A mostani időjárás folytán azonban megint megjavultak. A várt mennyiség több helyen valamivel kisebb lett. Homoki vidékeken a mustert 400—700 K-ig fizetnek. A mustok foktartalma 17—21. Urasági tétel még kevés került eladásra, még pedig 700—800 K-ás áron. Ausztriában az utolsó hetekben a vámhatóságok parancsot kaptak, hogy magyar borokat 30 aranykoronás kedvezményes vám mellett még akkor sem szabad elvámolni, ha azok az 1 Malligand fokot meghaladják és azt halljuk, hogy e tekintetben nem létezik kivétel. Ez az intézkedés súlyos csapást jelent borszállományaink fuvardíját 30%-kal megdrágították. — **Szesz és szeszestaiok.** A forgalom csendes, mert kevés árú van a piacon, de az irányzat szilárd. A törköly 12.000—12.500, seprő 11.500—11.800, szilvórium 14.000—14.500, tiszta borpárlat 14—14.800, K abszolút literfokonként Budapesten forgalmi adó nélkül.

Ídegen pénznemek legmagasabb árai. A deviza-központ hivatalos árjegyzése 1923. évi október hó 16-án: 1 drb Napoleon arany 69.000 K angol font 92.700 K, dollár 20.350 K, francia frank 1256 K, német márka 0-004 f, olasz lira 945 K, osztrák korona 29-50 f, román lei 108 K, cseh korona (szokol) 622 K, svájci frank 3670 K, szerb dinár 240 K, lengye márka 0-46 fillér. Zürichben 100 magyar koronáért 0-0307 1/2 svájci frankot fizettek.

Főmunkatárs: **Buday Barna.**

Felelős kiadó: **Meskó Pál.**

Főszerkesztő: **Meskó Pál,**

Felelős szerkesztő: **Héjj Imre dr.**

A HÁROM MÓKUS

AMERIKAI TÖRTÉNET.

(2. folytatás.)

— Boldogult Halliwell Jonathan — folytatta némi szünet után a seriff — élete alkonyán kiméltlen embergyűlölő lett. Megbocsátható ennél fogva, hogy engem is bemocskol... A korszóban azonban szintiszta víz van és nem brandy. Úgy! — Majd folytatta a végrendelet felolvasását:

«Szeretett három rokonom, örökösök! A három mókus előt-
tek a ketrecben egyáltalán nem ritka állat. De kedvesebbek, el-
viselhetőbbek és okosabbak igen sok embernél, beleszámítva való-
színűleg rokonaimat is.»

— Aljas rágalmozó!... Ezek meg rusnya férgesek! —
kiáltott föl Wood Anthony és öklét rázta a mókusok felé.
— Hozzá nem nyulnék ilyen bestiákhoz! — vetette közbe
misszisz Pullet undorral.

— Vadállatok! — mormogta Driver Bob.

Miután az örökösök ekként kinyilvánították véleményü-
ket, a seriff folytatta a végrendelet fölolvását:

«A kövérét Fippnek, a hosszabb farkút Sippnek, a fehér-
csillagos mókust pedig Hippnek nevezik. Szeressétek, kedves örö-
köseim, miként én szerettem őket. Élettapasztalatom arra tanított,
hogy az emberek között, kik e siralomvölgyében szorongának, az
okosakat és belátókat, kik ugyancsak gyér számban vannak, arról
lehet megismerni, hogy miként viselkednek az állatokkal szemben.
Az okosak és belátóak az állatokkal is okosak és belátóak. Azt
akarom, hogy a vagyonom is olyan ember kezébe jusson, aki azt
okosan és belátóan tudja fölhasználni. Mivel nem nagyon bízom
rokonaimban s örökösökben: kedvelt mókusaimmal szemben.
viselkedésük döntsön az örökség felől. A három örökös közül
mindegyik válasszon ki egy mókust és vegye gondozásába. Az
kapja a huszonötezer dollárról szóló csekket, aki akár egyedül,
akár idegen segítséggel a legnagyobb mezföntöltséget, belátást és
a legnagyobb szeretetet tanúsítja mókusával szemben, amelyet a
célnak legmegfelelőbb és legalkalmasabb körülmények között kell
gondoznia.»

Miszter Wood és misszisz Pullet egyszerre ugrott föl
székéről.

Wood Anthony kinyitotta a ketrec ajtaját.

— Gyere, drága állatkám, gyere! — szólt becéző hangon
és gyorsan a ketrecbe nyult — Téged, a leghosszabb farkút,
választalak én. Gyere, Sipp! Te egészségesnek és fürgének
látszol. Az utazás idejére a kofferembe zárlak, hogy ép bór-
ben érkezzél meg New-Yorkba. Úgy fogsz élni nálam,
mint a mennyországban!

— És te, dundikám, drága, aranyos Fippem — szólt
misszisz Pullet nyájasan — te velem jössz Ballimoreba. Ej,
milyen szép vagy! Karomba veszek, hogy jó puhán és
kényelmesen érezd magad. Úgy foglak becézni, mint saját
gyermekemet!

Csak a fehérécsillagos, csenevész mókus maradt a ketrecben.
— Talán bizony én is a karomban vigyelek haza? —
dörmögte Driver Bob keltelenül. — Még csak ez hiányzik!

— Hazaviheti a ketrecben, miszter Driver — aján-
lotta a seriff. — Tíz percig érdemes bizony cipelni egy
ketrecet, mely esetleg huszonötezer dollárt ér!

— Kell is nekem az öreg pénz! — felelt a vendéglős
nyersen. — Mindamellet követem tanácsát.

— Mélyen tisztelt örökösök — szólalt meg a seriff —
miután minden rokon birtokába vette a maga mókusát —
boldogult Halliwell Jonathan végrendeletének van ám egy
rövid utóirata is, amelyet most fölolvassok. Így hangzik:

«Remélem, hogy örökösök sztkapodták mókusaimat. Nem
hinném ugyanis egy küköről sem, hogy lemondana huszonötezer dollár
reményéről. Még csak azt akarom közölni, hogy a próba-
idő, mely alatt kiki bizonytságot kell, hogy tegyen ügyes-
ségéről — félszentidő. Félével tehát a végrendelet
fölbontása után három örökösöm jelenjen meg ismét

a bíró előtt és adjon számot, miként bánt a mókusával. Majd
akkor magam fogok ítélni, hogy melyikük érdemelte ki a
huszonötezer dolláros csekket. A csekk és a levél addig is a bíró
hivatalos kezei közt marad. Föltételezem róla, hogy nem fogja
tiltott módon fölhasználni a csekket. Figyelmeztetem egyébként,
hogy ilyesmiért tízévi fegyház jár.»

Halliwell Jonathan.

A három örökös az utóirat hallatára csodálkozó arcot
vágott.

— Félévi próbaidő?! — sóhajtotta Wood Anthony.

— Ő maga fog határozni? — dűnyögte misszisz
Pullet hitetlenül.

— Akasztófára való volt életében, az marad halála után
is! — kiáltott föl mérgesen Driver Bob.

— Pedig nincs más választás — szólt közbe a bíró. —

Teljesíteni kell boldogult Halliwell Jonathan akaratát. Félév
mulva legyen szerencsém újból.

Miszter Wood és misszisz Pullet udvariasan elköszönt, míg
Driver Bob vaskos káromkodás kíséretében kapta föl a ketrecet.

II.

[A végrendelet fölolvása idején Driver Bob helybeli ven-
deglője előtt, mely a «Metropol Salon» hangzatos nevet viselte,
egy öszvérfogat állt meg. A vendéglőhöz vegyeskereskedés is
tartozott, patkószegtől-fésűig mindent lehetett benne vásárolni.

Az öszvérfogattól napbarnított, szálás fiatalember ugrott
le s nyomban besietett az üzletbe.

— Jó reggelt, Driver kisasszony! — szólt szívélyes
hangon a pult mögött álló csinos, fiatal leányhoz.

— Jó reggelt, Bill! — felelte a leány élénken és sötét
szeme fölragyogott a fiatalember láttán. Már elő is termelt
a pult mögül és a fiatalember nyakába ugrott.

— Ma szabad! — kiáltotta nevetve és megegyszer meg-
csókolta a fiút a bajusza alatt.

— Dolly! Az Istenért Dolly! — jutott nagynehezen szóhoz
a fiatalember a heves ostrom közben. — Ha édes apád...
Végre a leány elbocsátotta szerelmesét.

— Nem — mondotta — ma nem kell félnünk. Apa
nincsen idehaza. Egészen egyedül vagyunk. A vendéglőben
sincsen senki. Csak az öreg szolgáló totyog-motyog a szom-
széd szobában.

— Így hát különösen szerencsés nap ez számunkra! —
és erre a fiatalember ölelte magához a leányt és most ő
borította el arcát csókokkal. Amikor csaknem megfullasztva,
elbocsátotta magától, nevetve mondta:

— Az ilyen ritka alkalmat ki kell ám használni!

— Túlságosan heves vagy, Bill! — duzzogott a leány,
összekuszált haját, összegyűrt kötőjét igazgatva, simítgatva.
— És apád mégis azt mondja, hogy álmódózó szuszék
vagyok. Tulajdonképen merre jár nagyérdemű leendő apósom?

— Ha nincs otthon a macska, táncolnak az egerek! —
csufondároskodott a leány. — Lám, milyen szabadszajú
lettél, te, aki apám jelenlétében mukkanni is alig mersz!
Hogy hol van édesapám! Örökölni ment!

— Örökölni?

— Igen, Halliwell bácsitól. A seriff hívatta, hogy meg-
hallgassa a végrendeletet.

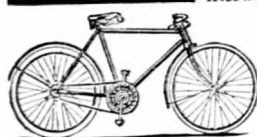
— Sok szerencsét kívánok neki, Dolly — mondotta a
fiatalember. — Bár nincs nagyon inyemre az, hogy örököl.
Annál inkább szegény fiúnak néz majd engem és annál
méltatlanabbnak a leányához. Ha tőlem függne, bizony egy
centet sem örökölné.

— Ilyen védőszentem vagy te? — felelte a
leány hamiskásan. — Ha apa örököl, nekünk
lesz az jó később, amikor férj és...

KERÉKPÁR ALKATRÉSZEKET

friss külső-belső gummikat, láncok, pedálokat, nagybani gyári árban javításokat, nikkelezés és zománcolásokat mérnökönk felügyelete alatt készítenk.

LÁNG J. és FIA

Árjegyzék ingyen.

Budapest, József-körút 41. sz.

Hungária-drótfonatok
a legolcsóbbak és legtökéletesebbek

Egyedüli gyártója:

Haidekker Sándor

sodronyszövet-, fonat- és kerítésgyára
Budapest, VIII. ker., Üllői-út 48/27. szám.
Árjegyzék ingyen és bérmentve!
Rozsdásodás ellen kétszer kátrányozott tűskés-sodrony kilója 400 korona.

A Magyar Gazdák Biztosító Intézete

Gazdák Biztosító Szövetkezete

Igazgatóság: Budapest, Üllői-út 1.

PÁLINKAFŐZŐ

és egy darabból Kalapált

vörösréz mosó- és lekvarfőző-üstök

legjutányosabban kaphatók
NAGY IGNÁC cégnél
Budapest, Károly-körút 9. szám.
Alapítattott 1884. Telefon: József 115-14.

Hangszerek és gramofonok
engedményes árban
HANGSZER-OTTHON
Fekete Mihály-nál
Budapest, József-körút 9. szám.

MRAVKÓ JÓZSEF
puskaműves és fegyverkereskedő
Budapest, VII., Károly-körút 9. sz.
Elvállal: mindentelre fegyver javítását, átalakítását és felújítását. — Elad: elsőrendű gyártmányú golyós, sörétes, ismétlő és automata vadász-fegyvereket. — Legjobb minőségű mindennemű golyós, sörétes töltények, löszerek.

Megbízható jó minőségű árut a legelőnyösebb árban
vásárolhatnak a tagok a
«HANGYA»
vidéki szövetkezeteiben.

KAPHATÓK: vászon, karton, kanavász, zephir, szövet, kész férfi- és női-ruha, kendő, harisnya, cérna, pamut, szabókellékek, valamint mindennemű rövid-, kézmű-, konfekció- és díszműárúk.

VISZKETEKSÉG
rühesség sörény ellen használja rég bevált és kiváló «ANTISCABIN», magyar neve:
BORÓKAKENŐCS.
Kapható minden gyógyszerárban. — Gyártja: Kozmochemia R.-T. Bpest, VII., Dombinszky-u. 4.

Szakorvosi -rendelő vér- és nemibetegek részére. Ezüst salvarsan-oltás!
Rendelés egész nap.
VII., Rákóczi-út 32. sz., I. em. 1. (Rókussal szemben.)

Ekék, ekealkatrészek, boronák, kapálóekék, fűkaszálók,
marokrakó és kévekötő aratógépek, lógerelyék, béni-járgányosok, motoros- és gőzszőlőkészletek, mecakavágók, répvágók, darálók, morzsolók s minden egyéb gazdasági gép és szerzesám a
„HANGYA” mezőgazdasági gépezetátlványánál szerezhetők be legjutányosabban.

Pálinkafőző- és mosóüstök vörösrézből. RÉZOÁLIG — RAFFIA — RÉZKÉNPOR
szab. Balaton-, Turul- és Vermoral-randzard
szőlőpermetezők
szőlőpermetezők, hűtő és egykezes hőmörzöröpek a legelőnyösebb gyártáron bizonyították
SKONTÁRN PÁL részleggyár (Céglősi József és társai) Budapest, IX., Üllői-út 16. sz.

Intelligens, keresztény uriaszony, helyzete kényserítő körülményei miatt
örökbe adná
tizenkét éves, jó megjelenésű, egészséges kis fiát vagyonos, gyermekszerezető házaspárhoz. Szíves megkeresést kér «Hadiárva» jellegre e lap kiadójába.

Pálinkafőzőüstöket, mosóüstöket és tejgazdasági üstöket
stb. vörösrézből, elsőrendű kivitelben raktárról szállít, központi és mezőgazdasági szeszfőzőket szakszerűen berendez:
Godra Sándor és Fia
rézművesüzeme, Budapest, Gróf Haller-utca 4. sz. Nagyvácsártér közelében. Telefon: József 50-12.

DRÓTKERITÉS
legjobb minőségben, legolcsóbban
RENNER ÉS HAMVAI
sodronyfogat és szitaárú készítőkhöz
Budapest, VIII., Köztemető-út 3. szám.
Baross-tér sarok. Keleti pályaudvar közelében.

Legjobban az jár, aki a „VASÁRNAP”-ban hirdet.

Vörösréz pálinkafőző-üstök és
vörösréz mosóüstök raktáron mindentelre kivitelben
Máthé András rézműárúgyár, Ujpest, Károly-utca 11. Nyugattitól 8 villamossal. Telefon: 140-06

SZÖVETKEZETEK FIGYELMÉBE!
Elsőrendű színbőről készült férfi-, női-, gyermekcipők, box-, sevro- és zsiros-bőről a legjutányosabb napi árakon szerezhetők be a
„HANGYA” CIPŐOSZTÁLYÁNÁL.
MUNKÁSCIPŐK NAGY VÁLASZTÉKBAN.

Legjobb és legolcsóbb bevásárlási forrás!

SARKADI RUDOLF

kézműáru r.-t., Budapest, IV., Fővám-tér 3.

(Központi vásárcsarnokkal szemben.)

Cégem részvénytársasággá való átalakulásával módunkban áll hetenként változó, az idény legdivatosabb ujdonságait hozni. A tömeges — főleg vidéki — érdeklődésre tudatjuk, hogy az alább felsorolt öszi cikkeink, úgymint: **Menyasszonyi kelengyék, sima és brokát selymek, színes női posztók, fekete és színes bársonyok és plüskök, velürök és női divatszövetek, fétiposztók, télikabát- és angol szövetek, sima és csikos kamgarnok, ceigok, strux- és kordbársonyok** megérkeztek!

Óriási választék különleges fej- és vállkendőkben, állandó nagy raktár vászonban, kanavászban, zefirekben és barchetokban.